

«ادوارد براون» در کتاب «نامه هایی از تبریز» درباره این شخصیت چنین می نویسد: کربلاجی علی معروف به مسیو از آزادی خواهان و رؤسای مشروطه طلبان قدیم بود. مدت‌ها در استانبول اقامت داشته است. در تبریز کارخانه چینی سازی داشته بعد از پیروزی مشروطیت وی از بهادران مشروطیت نشد و در ایام انقلاب مشروطه رئیس کل ورش سفید مجاهدان تبریز بود.

عزل محمدعلی شاه از سلطنت نبوده است. مقام و موقعیت شیخ‌سلیمان مردم و ملت به جایی رسیده بود که هر وقت هر موضوعی را می‌خواست عنوان کند، برای مردم و اعضای انجمن حیثیت داشت.

محبوبیت شیخ‌سلیمان نه تنها در تبریز بلکه در سراسر آذربایجان همواره در تزايد بود، مثلاً وقتی تلگرافی از انجمن ماکو و ارومیه و خوی و سلماس دایر بر پایداری در اوج مشروطه می‌رسید، می‌نوشتند به جناب شیخ‌سلیمان سلام برسانید و بگویند با جان و دل در راه آزادی و استقلال کوشش خواهیم کرد.

در این زمان شیخ‌سلیمان دیگر آن پیش‌نماز گنمای روس‌تایی ژولیده لباس نبود که فقط چند نمازگزار او را بشناسند، بلکه شناسایی وی ایران گیر و بل جهانگیر شده بود. بنابر نوشته روزنامه انجمن، در ایامی که بین محلات آشنا کنن مجاهدان پیش می‌آید، در اجتماع محله ارامنه، شیخ‌سلیمان سخنان خود را چنین آغاز می‌کند: «... ما ایرانیان می‌توانیم با عموم ملل از ارامنه و گیر و یهود، مملکت صلح و اتحاد بسازیم چنانکه ایجاد کرده و خواهیم کرد؛ ولی دیگر امکان ندارد بتوانیم با مستبدان و ظالمان اتحاد کرده قدمی همراهی کنیم...».

شیخ‌سلیمان به نهادهای آزادی خواهی و آینین مشروطه و روح انقلاب آشنایی کامل داشته و ایستادگی اش برای اثبات همان نهادها بوده که به واقعیت آنها وقوف داشت و همواره سخنانش با منطق آرامته بوده است. شادروان شیخ‌سلیمان در همه‌جا و حتی در تمام مجالس خبریه نیز حاضر بوده و جالب اینکه خواص شیخ، بیشتر از هر کاری معطوف به تصویب قانون اساسی در مجلس و ابلاغ آن به سراسر ممالک محروسه ایران بوده است.

در اواخر ذی‌حجہ ۱۳۲۹، اوخر آذر ۱۳۹۰ چهارماه بعد از رفتن مخبر السلطنه، روس‌های تزاری مداخلات خود را افزایش می‌دهند و داستان اولتیماتوم دوم در ایران پیش می‌آید.

در تبریز آزادی خواهان شهر چون شهید ثقه‌الاسلام و نوبیری و دیگران مجلس مشاوره و کمیسیون‌جنگی تشکیل می‌دهند که شیخ‌سلیمان نیز حضور داشت. در سوم ماه محرم ۱۳۲۰ به اتفاق سید‌المحققین،

شادروان میرزا ابراهیم آقا صبا بود که خودش یکی از نمایندگان تبریز در مجلس شد و در روز بمباران مجلس به شهادت رسید. مردم تبریز با علاقه و افر همواره طرفدار شیخ بودند و برای این روحانی بزرگوار ارزش فوق العاده‌ای قائل بودند که به جهت سلامت نفس او بود و چون انتخابات نمایندگان اصناف به تاریخ سوم شعبان ۱۳۲۴ قمری صورت گرفت به او ۲۱۴ رأی دادند در صورتی که سید حسن تقی‌زاده ۱۸۵ رأی آورده بود. دلیل دیگر سلامت نفس وی این بود که نمی‌خواسته در جامعه، شلوغی راه بیفتند. شیخ در امور مربوطه در مسائل اجتماعی جدی تر و صادق‌تر از دیگران بود.

بی‌هیچ تردید، سخنگویان سه‌گانه مشروطیت گردانندگان اصلی صحنه یانقلاب مشروطه بودند ولی این مقولیت و خصوصاً جسارت شیخ‌سلیمان زیادتر از دیگر مبارزان بود. در ماه محرم ۱۳۲۵ قمری مردم در تلگرافخانه جمع شده و تصویب قانون اساسی را مطالبه کردند و حتی شاگردان مدارس نیز در این اجتماع پرشور شرکت کرده و با آهنگ حزین اشعاری را می‌خوانند و هیجان مردم به حد اعلى رسیده بود. وقتی شیخ‌سلیمان بی‌تابی مردم را دید جلوی پنجه امده و خطابهای خواند و مردم را به صبر و شکریابی فراخواند. در این میان از میان جمیعت داد زندن: تا کی باید صبر کرد؟ شیخ جواب می‌داد تا فردا مهلت بدهد، اگر جواب مساعد از تهران نرسید و خدای نکرده مقصود ملت حاصل نشد «خواهیم گفت کلمه‌ای را که می‌دانیم».

همین حرف مردم را ساخت کرد. به‌نظر می‌رسد که گفتن کلمه آخر، ابتکار خود شیخ است که به دهان سایرین نیز افتاده است و با آن حرف مثل اسلحه، تهران را تهدید می‌کند و تهران نشینان و حتی نمایندگان مجلس و اعظامی نیز اظهار نگرانی می‌کنند و تعییرات مخصوصی برای این حرف شیخ‌سلیمان قائل می‌شوند و از آن گفتار توهم «جدایی آذربایجان» را دارند؛ در صورتی که حرف آخر جز درخواست

قرآن میان شمامت و نمایندگان مجلس داور خواهد شد و همگی حاضران در این محله و تمام مردم شهر با صدای بلند چنین گفتند: «ما ملت آذربایجان و تبریز با جان و دل و مال خود تا آخرین قطره خون خویش در باری و نگهداری از آنها آمده‌ایم.» و شاگردان نیز در پایان مراسم گفتند: «کرده‌ایم عزم سفر لطف خدا یار شما / همت اهل نظر قافله سالار شما.» شیخ‌سلیمان تا قیام تبریز علیه محمدعلی شاه، همیشه و همواره با مردم شهر همراه بود و آنرا را به ادامه می‌سازدند تا رسیدن به اهداف مشروطیت تشویق می‌کرد؛ وقتی به فرمان محمدعلی شاه مجلس به توب بسته شد و اشاره دولتی و طرفداران استبداد چون رحیم‌خان و شجاع‌الدوله به‌سوی تبریز سازیز شدند، بهناچار از شهر بیرون رفتند و خود را به نجف رساند و زمانی که علمای نجف تلگراف‌های چندی به پشتیبانی از مجاهدین تبریز می‌فرستادند، شیخ‌سلیمان نیز می‌کوشید آخوند ملام محمد‌کاظم خراسانی، خود به باری مشروطه خواهان به ایران بیاید تا به این وسیله مردم مذهبی دیگر شهرها را نیز به مبارزه علیه استبداد وارد.

در همان زمان که عده‌ای از مردم پس از آمدن رحیم‌خان به تبریز و تشویق و تهدید می‌لند پاخیتانوف کنسول روس در تبریز، پرچم‌های سفید‌تسیلیم را از ترس مجازات به در خانه‌های خود زدند، ولی که به عتبات رفتند پس از چند ماهی از نجف به استانبول رفته و از آنجا به تبریز آمد و به نمایندگی انجمن ایالتی آذربایجان برگزیده شد و در آخرین دوران عمر انجمن ایالتی آذربایجان نیز یکی از نمایندگان فعل و مبارز انجمن بود.

نوشته‌اند که در انتخابات انجمن‌های ایالتی و انتخابات مجلس شورای ملی در ۱۳۲۴ قمری- ۱۲۸۵ شمسی، شیخ‌سلیمان از طرف علماء به عضویت انجمن نظارت بر انتخابات تعیین شد و چند تن نظیر او نیز از طرف مردم برای نظارت گمارده شدند که یکی از آنها